

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของพาดหัวข่าวอาชญากรรม ที่มีผลกระทบต่อผู้อ่าน พาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย” ผู้ศึกษากำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษาประกอบด้วย มุมมองของผู้อ่านที่มีต่อพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ผลกระทบจากการอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยและความรับผิดชอบต่อสังคมและตระหนักถึงจริยธรรมในการพาดหัวข่าวอาชญากรรมของบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย โดยผู้ศึกษาสามารถสรุปผลการศึกษาและอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

สรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การศึกษาค้างนี้ คือ

1. มุมมองของผู้อ่านที่มีต่อพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

พบว่า กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่ตรงกันว่า หนังสือพิมพ์มักนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในแง่ลบที่รุนแรง โดยเฉพาะข่าวอาชญากรรมทางเพศ ความรุนแรงทางเพศและการฆาตกรรม นอกจากนี้ การลักษณะของการนำเสนอหนังสือพิมพ์จะใช้ถ้อยคำที่เหยียดหยามและก้าวร้าวรุนแรง ด่าทอ ประณามและพิพากษาบุคคลที่ตกเป็นข่าว ตั้งคำถามกับเหยื่อที่ถูกกระทำ ดึงเอาจุดเด่นด้านอัตลักษณ์ของผู้ที่กระทำผิดมาเชื่อมโยงกับคำกริยาที่รุนแรงและเลวร้าย ส่งผลให้กลายมาเป็นการใช้ภาษาพาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะที่เอาดีเข้าตัว เอาชั่วให้คนอื่น รวมถึงการอธิบายรายละเอียดของเหตุการณ์จนกลุ่มผู้อ่านสามารถเห็นภาพได้ในทันที ซึ่งทำให้เกิดความรู้สึกที่รุนแรงเกินจริงกว่าเหตุการณ์ที่ปรากฏ ทั้งยังไม่สามารถพาดหัวข่าวอาชญากรรมให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มผู้อ่านทุกกลุ่มในสังคมได้ ตลอดจนมุมมองในการนำเสนอที่กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ระบุว่า หนังสือพิมพ์จะนำเสนอแต่เรื่องเลวร้ายที่เกิดขึ้นในสังคม พื้นที่บนหน้าหนึ่งเป็นพื้นที่ที่ไม่มีเรื่องดี ๆ ซึ่งกลุ่มผู้อ่านที่เป็นนักวิชาการส่วนใหญ่จะมีความคิดเห็นในเชิงเปรียบเทียบกับหนังสือพิมพ์ในประเทศถึงลักษณะที่ว่า หน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ของไทยจะเสนอแง่ลบของความรุนแรง ก้าวร้าว เพื่อดึงดูดความสนใจจากผู้อ่าน ในขณะที่หนังสือพิมพ์ใน

ต่างประเทศจะมุ่งเน้นดูแลประชาชนผู้อ่านในประเทศไม่ให้เกิดกระทบกับความรุนแรงต่าง ๆ ที่นำเสนอผ่านสื่อทั้ง ๆ ประชากรในต่างประเทศมีระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าประชากรของไทยอย่างมาก หนังสือพิมพ์ในต่างประเทศก็ยังคงต้องระมัดระวังไม่นำเสนอความรุนแรงใด ๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อประชาชนผู้อ่านในประเทศนั้น ๆ ซึ่งแตกต่างกับหนังสือพิมพ์ภาษาไทยรายวันของไทยอย่างสิ้นเชิง

สอดคล้องกับข้อเรียกร้องจากกลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ที่ต้องการให้หนังสือพิมพ์ปรับปรุงแก้ไขการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยไม่นำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ใช้คำหยาบคาย รุนแรง ด่าทอ ประณามและพิพากษาบุคคลที่กระทำความผิด อีกทั้งยังไม่ต้องการให้หนังสือพิมพ์อธิบายรายละเอียดของเหตุการณ์เกินความจริงมากกว่าเหตุการณ์ที่ปรากฏในเนื้อหาข่าว นอกจากนี้กลุ่มผู้อ่านที่เป็นนักวิชาการส่วนใหญ่มองว่าหนังสือพิมพ์ไม่สามารถแก้ไขปรับปรุงให้ลักษณะของพาดหัวข่าวอาชญากรรมมีความเหมาะสมขึ้นได้ นอกจากจะได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคมให้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบและถ่วงดุลการนำเสนอข่าวสารของสื่อหนังสือพิมพ์ เนื่องจากเห็นว่าสื่อหนังสือพิมพ์มีอิทธิพลมากเกินไป ทั้งยังควบคุมไม่ได้ จึงมีความจำเป็นที่ผู้อ่านจะต้องมีหน้าที่ในการกลั่นกรองและใช้วิจารณญาณในการคัดเลือกข่าวสารด้วยตนเอง

สำหรับประเด็นด้านความรับผิดชอบต่อสังคม กลุ่มผู้อ่านได้มีความคิดเห็นที่แบ่งแยกเป็น 2 ประเด็น คือ หนังสือพิมพ์มีความรับผิดชอบต่อด้านการนำเสนอเพื่อให้ผู้อ่านได้ระวังภัยที่เกิดขึ้นในสังคม แต่ในขณะเดียวกัน การพาดหัวข่าวที่หือหาว รุนแรง ใช้คำที่ไม่เหมาะสม ก็ถือได้ว่าเป็นการรับผิดชอบต่อองค์กรหนังสือพิมพ์ของตนมากกว่าการรับผิดชอบต่อสังคม เพราะลักษณะการนำเสนอดังกล่าวต้องการดึงดูดความสนใจของผู้อ่านโดยมิได้คำนึงถึงความปลอดภัยและความอ่อนด้อยประสบการณ์ของผู้อ่านที่มีอยู่ในสังคมแต่ประการใด ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผู้อ่านยังคงต้องการให้หนังสือพิมพ์นำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ต่อไป ทว่าการใช้ถ้อยคำหรือการนำเสนอมุมมองที่ก้าวร้าวรุนแรงนั้น ผู้อ่านไม่เห็นประโยชน์ใด ๆ จากการนำเสนอในลักษณะดังกล่าว หากแต่เป็นเพียงกลวิธีในการเร่งยอดการจำหน่ายหนังสือพิมพ์เท่านั้น นอกจากนี้ ได้เรียกร้องให้หนังสือพิมพ์มีวุฒิภาวะและความเป็นผู้นำสังคมมากกว่าการให้ความสำคัญกับการตลาด

2. ความคิดเห็นของผู้อ่านเกี่ยวกับผลกระทบของพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

สำหรับผลกระทบของพาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้ ผลกระทบโดยตรงหลังจากที่ได้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมและความคิดเห็นด้านผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้อ่านในสังคม ซึ่งในส่วนแรกกลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่มีความรู้สึกเศร้า สลดและหดหู่ สะเทือนอารมณ์และรู้สึกว่าสังคมไม่มีความปลอดภัย โดยกลุ่มนักวิชาการส่วนใหญ่มีความรู้สึกว่าไม่อยากอ่านและต้องการหลีกเลี่ยงการอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรม สำหรับความคิดเห็นด้านผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้อ่านในสังคมนั้น กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมจะส่งผลถึงพฤติกรรมเลียนแบบได้ มีเพียงกลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทยที่ไม่ได้กล่าวถึงผลกระทบดังกล่าว ประเด็นสำคัญก็คือ ผลกระทบด้านการสร้างความเกลียดชังและเกิดทัศนคติในแง่ลบกับบุคคลที่ตกเป็นข่าวนั้น พาดหัวข่าวอาชญากรรมมีอิทธิพลอย่างสูงมากสำหรับผลกระทบในข้อนี้ จะเห็นได้จากกรณีข่าวฆ่าข่มขืนเมื่อคนร้ายไปทำแผนประกอบคำรับสารภาพ ซึ่งจะมีผู้อ่านส่วนหนึ่งไปรวมทำร้ายผู้กระทำความผิด

สอดคล้องกับผลกระทบในลักษณะการสร้างความแตกแยกให้กับผู้อ่านในสังคม ด้วยการนำอัตลักษณ์ของผู้กระทำความผิดไปเชื่อมโยงกับคำกริยาที่มีความรุนแรงหรือคำขยายที่ทำให้เกิดทัศนคติในด้านลบ ซึ่งผู้ที่พาดหัวข่าวในลักษณะดังกล่าวได้แบ่งแยกหรือสร้างความแตกแยกให้กับผู้อ่านในสังคมได้โดยรู้ตัวและไม่รู้ตัว รวมถึงการสร้างภาพลักษณ์ในทางลบให้กับบุคคลเหล่านั้น ผู้อ่านก็จะถูกตอกย้ำความเชื่อหรือทัศนคติในด้านลบกับอัตลักษณ์ที่ได้นำมาพาดหัวข่าวอย่างสม่ำเสมอ เช่น ตัวอย่างพาดหัวข่าว เขมรโหด ฆ่าเศรษฐินี มัดติดเสาทุบฟันและ กวาดเงิน-ทอง 3 ล้าน สามารถสร้างภาพลักษณ์ด้านลบให้กับผู้อ่านในสังคมให้รู้สึกคล้อยตามความเชื่อที่หนังสือพิมพ์ตอกย้ำอย่างต่อเนื่องได้

นอกจากนี้ กลุ่มผู้อ่านยังแสดงความคิดเห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถส่งผลกระทบด้านความเคยชินกับความก้าวร้าว รุนแรงและในที่สุดก็จะสามารถกระทำความผิดโดยที่ไม่รู้ตัวได้ กลุ่มผู้อ่านยังมีความคิดเห็นว่าพาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถส่งผลกระทบต่อผู้อ่านในสังคมด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชน ผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทย ผลกระทบด้านการชี้นำแนวทางในการกระทำความผิด ผลกระทบด้านการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพ การสร้างและตอกย้ำความเชื่อผิด ๆ ให้กับสังคม ภาษาไทยมีความหมายสับสน มีวัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยเปลี่ยนแปลงไป ทั้งยังทำให้ภาษาไทยมีความหมายสับสน ไม่มีระบบระเบียบชัดเจน และสื่อความไม่ได้ในที่สุด ซึ่งผลกระทบด้านภาษาไทยมีเพียงกลุ่มผู้อ่านที่เป็นนักวิชาการภาษาไทยเท่านั้นที่ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบในด้านดังกล่าว

3. ความรับผิดชอบและตระหนักถึงจริยธรรมในการพาดหัวข่าวอาชญากรรมของบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย

นโยบายด้านการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมส่วนใหญ่จะดูจากองค์ประกอบของความเป็นข่าวเป็นสำคัญ พาดหัวข่าวต้องมีความน่าสนใจและสามารถดึงดูดผู้อ่านได้ สำหรับวัตถุประสงค์ของการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมก็จะมุ่งเน้นไปที่การเตือนภัยให้ผู้อ่านในสังคมได้ระวังภัยที่จะเกิดขึ้น ในขณะที่ผลกระทบด้านพฤติกรรมเลียนแบบบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่มองว่า ผู้ที่จะก่ออาชญากรรมไม่ได้เกิดขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านการพาดหัวข่าวอาชญากรรมเป็นสำคัญ แต่ขึ้นอยู่กับกรอบมโนธรรม สัญชาตญาณ วุฒิภาวะ และการยับยั้งชั่งใจของแต่ละบุคคลเป็นสำคัญมากกว่าที่จะได้รับการกระตุ้นจากสื่อเพียงประการเดียว อย่างไรก็ตาม บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์มติชนเพียงคนเดียวที่แสดงทัศนะชัดเจนว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมมีผลต่อพฤติกรรมเลียนแบบกับผู้อ่านได้ โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชน ส่วนผลกระทบด้านการใช้ถ้อยคำ บรรณาธิการส่วนใหญ่มองว่า การใช้ถ้อยคำที่ไม่เหมาะสมและการนำเสนอแง่มุมที่มีความรุนแรงในพาดหัวข่าวอาชญากรรมมีแนวโน้มที่จะลดระดับลง อย่างไรก็ตาม บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์ได้กล่าวยอมรับว่า ข้อจำกัดด้านพื้นที่และเวลายังเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้หนังสือพิมพ์เกิดข้อผิดพลาดได้ ตลอดจนมาตรฐานด้านระดับความเหมาะสมของผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการพาดหัวข่าวอาชญากรรมแต่ละคนมีความแตกต่างกัน จึงยังทำให้ความรุนแรงและการใช้ถ้อยคำที่ไม่เหมาะสมในพาดหัวข่าวอาชญากรรมยังคงมีอยู่

สำหรับประเด็นด้านการตระหนักถึงจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคมนั้น กลุ่มตัวอย่างที่เป็นบรรณาธิการทั้ง 4 ฉบับ กล่าวว่า ในส่วนของพาดหัวข่าวอาชญากรรมไม่มีการระบุไว้อย่างชัดเจนในส่วนของจรรยาบรรณ แต่จะนำหลักข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่ออกโดยสภาการหนังสือพิมพ์มาเป็นกฎเกณฑ์ในการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม ซึ่งบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ทุกฉบับต่างรับรู้ว่าจะพาดหัวข่าวอาชญากรรมอย่างไรให้เหมาะสมและมีความรับผิดชอบต่อผู้อ่านในสังคม พร้อมทั้งกล่าวยอมรับว่า หากพาดหัวข่าวอาชญากรรมนำเสนออย่างเรียบ ๆ ไม่หวือหวา มีความรับผิดชอบต่อสังคมแต่หนังสือพิมพ์ขายไม่ได้ ในที่สุด หนังสือพิมพ์ก็จะไม่สามารถดำรงธุรกิจให้อยู่รอดได้ ดังนั้น หนังสือพิมพ์ต้องรักษาสอดคล้องระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและความอยู่รอดทางธุรกิจ ซึ่งเป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ยากมาก แต่ยังคงพยายามค้นหาแนวทางในการปรับปรุงให้การพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งเกิดความเหมาะสมและส่งผลกระทบกับผู้อ่านน้อยที่สุดด้วย

อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่มีผลกระทบต่อผู้อ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย” ผู้ศึกษานำกรอบทฤษฎีสื่อสารมวลชน เช่น แนวคิดเรื่องอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคม (Media Effects) แนวคิดเรื่องผลของการสื่อสารมวลชน (Mass Communication Effects) จริยธรรมของหนังสือพิมพ์ ทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility Theory) และทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting Theory) มาอภิปรายปัญหาและข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นจากผลกระทบของหนังสือพิมพ์ ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษามุมมองของกลุ่มผู้อ่านที่มีต่อพาดหัวข่าวอาชญากรรม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งมีความรุนแรง หยาดคาย ก้าวร้าว ไร้อารมณ์ ความรู้สึกและแสดงรายละเอียดของเหตุการณ์มากเกินไป เพื่อสร้างความน่าสนใจให้กับผู้อ่านและมุ่งเน้นการขายหนังสือพิมพ์เป็นหลัก ซึ่งตรงกันข้ามกับแนวทางการนำเสนอข่าวอาชญากรรมของนักทฤษฎี คัมไพโรจน์ (อ้างถึงใน ศรีลักษณ์ ศิลป์, 2539, น. 39-40) ที่ระบุว่า หนังสือพิมพ์ต้องระงับการพาดหัวข่าวและการเขียนข่าวไม่ใช้ภาษาหยาดคายหรือใช้ข้อความที่จะนำไปสู่ความเสื่อมเสียทางศีลธรรมและการให้รายละเอียดของข่าว อย่าพยายามเป็นการให้รายละเอียดที่เน้นภาพพจน์ในการนำเสนอวิธีการหรือการก่ออาชญากรรมอย่างละเอียด การนำเสนอข่าวอาชญากรรมควรแนะวิธีการนำเสนอในส่วนของการป้องกันและหาทางออก เพื่อให้ผู้รับผิดชอบออกมาเอาใจใส่ ซึ่งในประเด็นนี้ บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ได้กล่าวไว้ในวัตถุประสงค์ของการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม ในขณะที่บรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ไม่ได้กล่าวถึงแต่อย่างใด

2. ลักษณะการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าหนังสือพิมพ์มักใช้คำด่าทอผู้ที่กระทำความผิดนั้น หากมองในเชิงทฤษฎีการกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting Theory) นั้น Murphy (อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2545, น. 224-240) ได้รวบรวมแนวคิดเรื่องผลกระทบของสื่อมวลชน ด้าน Social Regulation จะพบว่า สื่อมวลชนได้ช่วยสังคมแสดงออกซึ่งระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สังคมต้องการให้ผู้คนได้มองเห็นและยอมรับอย่างเต็มใจ การพาดหัวข่าวด้วยการว่ากล่าวผู้กระทำความผิด ก็ถือเป็นการทำให้ผู้อ่านในสังคมได้มองเห็นและยอมรับกฎเกณฑ์ของสังคมเช่นกัน

3. ด้านการใช้ถ้อยคำและภาษาในพาดหัวข่าวอาชญากรรม กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ระบุว่า การพาดหัวข่าวอาชญากรรมมักใช้ภาษาที่แสดงความรุนแรงและใช้ถ้อยคำที่หยาดคาย ด้านกลุ่ม

นักวิชาการภาษาไทยได้อธิบายถึง การใช้คำศัพท์แสง โดยการใช้คำขยายและประณามผู้ที่กระทำความผิด ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อทำให้ภาษาไทยมีความหมายสับสนและความหมายที่แท้จริงจะสูญหายไป นอกจากนี้วัฒนธรรมการใช้ภาษาไทยก็จะเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาที่ต้องใช้ตามกาลและเทศะ เช่นตัวอย่างพาดหัวข่าวอาชญากรรมดังต่อไปนี้ “ช้อนแผนรวบ 2 โจ้หื่น แซต ไฮไฟว์ ลวงสาวขี้กาม 20 ราย” (เดลินิวส์, 1 กรกฎาคม 2551) ซึ่งคำว่า ขี้ มีความหมายที่แท้จริงแปลว่า แหลัก ละเอียด แต่หนังสือพิมพ์กลับนำคำเหล่านี้มาใช้ทำให้ความหมายผิดเพี้ยนไป สอดคล้องกับ สมพงษ์ วิทยาคัดพันธ์ (2552) ที่ได้รวบรวมและนำเสนอลักษณะเด่น ๆ ของภาษาพาดหัวข่าวหนังสือพิมพ์ไว้ว่าเป็นภาษาที่แสดงอารมณ์แรง โดยการเลือกใช้คำกริยาและขยายกริยาเพื่อให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์เศร้าในทันที นอกจากนี้ยังใช้คำที่มีความหมายแฝง เช่น คำศัพท์แสง เช่น บั้ม ซึ่ง กระชก คำขยายที่เร้าอารมณ์ เช่น ย่างสด รถชนดับ และการใช้คำขยายผิดที่ เช่น ไฟไหม้สยงอย่างเด็ก 6 ศพ เป็นต้น

4. สำหรับผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบของพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่มีต่อผู้อ่าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถส่งผลกระทบขึ้นกับผู้อ่านในสังคมด้านพฤติกรรมเลียนแบบได้ โดยสามารถอธิบายผลสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคม (Media Effects) ซึ่งสุกัญญา บุญเดชาชัย (2550, น. 122-135) ได้กล่าวถึงผลกระทบต่อพฤติกรรมของผู้รับสารมีทฤษฎีที่อธิบายเรื่องนี้ได้ 2 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีให้แบบอย่าง (modeling) และทฤษฎีให้ความหมาย (meaning) ซึ่งทั้งสองทฤษฎีต่างแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของสื่อมวลชนเป็น “ครู” ของเด็กและผู้ใหญ่ด้วยการให้เนื้อหาที่สะสมเป็นเวลานานจนสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมได้ กล่าวคือ ทฤษฎีแบบอย่างถือว่าพฤติกรรมที่ตัวละครแสดงออกมาสามารถเป็นแบบอย่างแก่ผู้ดูได้ บางสถานการณ์ผู้ดูจะลอกเลียนแบบจนถือเป็นพฤติกรรมของตนเองด้วยวิธีการ เปิดรับ (Exposed) โดยถือว่าเป็นพฤติกรรมสำหรับใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ การพยายามลอกเลียนหรือปรับปรุง (reproduce) พฤติกรรมนั้นให้สอดคล้องกับสถานการณ์แบบเดียวกันหรือคล้ายคลึงกัน ซึ่งในกรณีของการพาดหัวข่าวอาชญากรรมอาจจะส่งผลกระทบถึงบุคคลที่เกิดปัญหาที่คล้ายคลึงกันกับบุคคลที่ตกเป็นข่าวและก็จะเกิดการลอกเลียนแบบวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ตามที่เป็นข่าวได้เช่นกัน การนำพฤติกรรม (adopted) ซึ่งสามารถนำไปใช้แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ แต่บุคคลจะเลียนแบบหรือนำพฤติกรรมจากสื่อมวลชนไปใช้ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมที่เหมือนกับตัวเองหรือมีสถานการณ์บางอย่างซึ่งบุคคลต้องการชี้แนะทางปฏิบัติและประการสุดท้ายพฤติกรรมบางอย่างถูกเน้นย้ำว่าเป็นพฤติกรรมที่ดีที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาได้ ซึ่งจะเห็นได้อย่างชัดเจนจากกรณีการฆ่าตัวตาย จาก

ตัวอย่างพาดหัวข่าวอาชญากรรม “ม่ายสาว พ่ายชีวิต นี่สินท่วม ฆ่าลูก 5 ขวบ” (ไทยรัฐ, 1 ตุลาคม 2551) ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่เป็นจิตแพทย์ นักจิตวิทยาและนักวิชาการด้านจิตเวชศาสตร์ได้ให้ความคิดเห็นที่ตรงกันว่า หากผู้อ่านคนใดขาดวุฒิภาวะและอ่อนด้อยประสบการณ์ ทั้งยังประสบกับเหตุการณ์เดียวกันกับที่เป็นข่าว ก็สามารถทำให้หาทางออกเดียวกับที่เป็นข่าวได้เช่นกัน กรณีนี้คือ การฆ่าตัวตายนั่นเอง

5. ผลกระทบด้านพฤติกรรมเลียนแบบ สามารถอธิบายตามแนวคิดของ Joseph T. Klapper (อ้างถึงใน สุกัญญา บุรณเดชาชัย, 2550, น.126-127) ที่ได้กล่าวถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นตามมากับผู้อ่านในสังคมจากการใช้สื่อหนังสือพิมพ์ว่า นอกจากจะทำให้เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมและสร้างนิสัยเกี่ยวกับอาชญากรรมแล้ว ยังเป็นการกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวและรุนแรงในยามคับขัน ตลอดจนทำให้บุคคลที่ติดตามข่าวสารความรุนแรงที่น่าเสนอในสื่อเพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมและจิตวิทยา ซึ่งอาจส่งผลกระทบในด้านบวกและด้านลบแก่บุคคลที่รับข่าวสารนั้น ซึ่งสอดคล้องกับ วัลลภ ปิยะมโนธรรม (สัมภาษณ์, 29 กันยายน 2552) ที่กล่าวว่า การเผยแพร่พาดหัวข่าวอาชญากรรมที่มีแต่ความรุนแรงนั้น สามารถมีผลกระทบทำให้ผู้อ่านเคยชินกับความก้าวร้าว รุนแรงและกระทำความรุนแรงหรือกระทำความผิดโดยไม่รู้ตัว

6. ผลกระทบด้านการสร้างความเกลียดชังและเกิดทัศนคติในแง่ลบกับบุคคลที่ตกเป็นข่าวและผลกระทบในลักษณะการสร้างความแตกแยกให้กับผู้อ่านในสังคมสามารถอธิบายได้ว่า อิทธิพลของสื่อมวลชนในการเสริมย้าด้านความรู้สึก (affective response) เป็นผลกระทบที่มีต่อความชอบ ไม่ชอบ ความคิดเห็น ทัศนคติ ซึ่งเมื่อพาดหัวข่าวอาชญากรรมใช้คำด่าทอ ประณามบุคคลที่ตกเป็นข่าวก็ก่อให้เกิดอิทธิพลของสื่อมวลชนในการเสริมย้าด้านความรู้สึกตามแนวคิดเรื่องอิทธิพลของสื่อมวลชนได้

7. ผลกระทบด้านการชี้นำแนวทางในการกระทำความผิด ตลอดจนการสร้างและตอกย้ำความเชื่อผิด ๆ ให้กับสังคมดังเช่นความคิดเห็นของกลุ่มผู้อ่านกล่าวว่า การพาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะผิดหวังกับความรักแล้วทำร้ายอดีตคนรักหรือทำร้ายตนเอง การนำประเด็นดังกล่าวมาพาดหัวข่าว กลุ่มผู้อ่านมองว่า สะท้อนวิธีคิดให้กับสมาชิกของสังคม เพื่อควบคุมให้สมาชิกในสังคมยอมรับและปฏิบัติตามบรรทัดฐานของสังคมในลักษณะที่ว่า ฝ่ายหญิงต้องไปทำร้ายฝ่ายชายก่อน จึงเป็นเหตุผลสมควรที่จะถูกกระทำเช่นในพาดหัวข่าว โดยมีผลให้ผู้อ่านในสังคมเกิดการตั้งคำถามกับเหยื่อ ซึ่งเป็นเรื่องที่ไม่เหมาะสมเท่าใดนัก ในแง่ของผลกระทบโดยตรงที่จะเกิดกับเหยื่อผู้ตกเป็นข่าว ซึ่งสอดคล้องกับกรอบแนวคิดเรื่องอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคม (Media Effects) ในส่วนของอิทธิพลในระดับสังคมสามารถสร้างอิทธิพลเหนือความเชื่อ

ค่านิยม ความดี ความเลว โดยเฉพาะการไหลของข่าวสารจากสื่อมวลชนอย่างต่อเนื่อง จะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในที่สุด

8. ผลการศึกษาในส่วนความรับผิดชอบและตระหนักถึงจริยธรรมในการพาดหัวข่าว อาชญากรรมของบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย พบว่า กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมยังไม่มีที่เหมาะสมด้านการใช้ถ้อยคำและยังไม่มี ความรับผิดชอบต่อสังคม แต่มีความรับผิดชอบต่อองค์กรหนังสือพิมพ์ของตนเองมากกว่า สอดคล้องกับ จันทกร บุญเลิศกุล (2549) พบว่า การนำเสนอข่าวไม่มีความเหมาะสม โดยมีประเด็นของการ ขยายข่าวโดยมุ่งหวังผลของยอดจำหน่ายหนังสือพิมพ์มากกว่าความรับผิดชอบต่อสังคม ในขณะที่ บรรณาธิการข่าวอาวุโสและบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทั้ง 4 ฉบับ กล่าวว่า หนังสือพิมพ์มีข้อจำกัดด้านพื้นที่และเวลา ตลอดจนระดับมาตรฐานเป็นเรื่องส่วนบุคคลและ ควบคุมได้ยาก ซึ่งในแง่จริยธรรมของหนังสือพิมพ์ โดย Belsey และ Chadwick (อ้างถึงใน สุกัญญา สูดบรรทัด, 2543, น. 7) ได้ระบุถึงจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรมไม่ใช่เป็นแต่เพียงหลัก จรรยาบรรณ (codes of conduct) ไม่ใช่เป็นแค่เพียงบทบัญญัติ หรือประกาศิตให้คนทำตาม แต่ จริยธรรมเป็นเรื่องของหลักการที่จะช่วยชี้ว่าพฤติกรรมอันใดถูก พฤติกรรมอันใดผิด หลักการ เหล่านี้มีรากฐานอยู่บนทฤษฎี ซึ่งผู้ใช้อาจนำไปประยุกต์ใช้ด้วยมโนสำนึกที่บริสุทธิ์ยุติธรรม จริยธรรม มิใช่กฎเกณฑ์ที่ตายตัวที่เราสามารถไปท่องจำเอาได้ แต่จริยธรรมเป็นเรื่องที่มนุษย์แสวงหา ได้เถียง เพื่อหาข้อยุติตามควรแก่กรณี การคิดด้วยเหตุผลและการโต้แย้งแบบ ประชาธิปไตยเป็นจุดที่สร้างความแตกต่างระหว่าง หลักจริยธรรมกับกฎที่ถูกบังคับแบบตายตัว

9. ข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ โดยสภาการหนังสือพิมพ์ (อ้างถึงใน วนิดา แสงสารพันธ์, 2551, น. 220-221) ในหมวดที่ 2 ข้อ 6 ระบุว่า หนังสือพิมพ์ต้องแสดงความพยายามในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ซึ่งจากผลการศึกษา พบว่า พาดหัวข่าว อาชญากรรมมักใช้ถ้อยคำพิพากษาบุคคลที่ตกเป็นข่าว ทั้งที่ศาลยังไม่ได้พิพากษาแต่อย่างใด กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่จึงมองว่า ไม่มีความเหมาะสม เนื่องจากเป็นหน้าที่โดยตรงของกระบวนการ ทางกฎหมาย หนังสือพิมพ์ควรจะนำเสนอพาดหัวข่าวอย่างตรงไปตรงมาเท่านั้น ไม่ควรสอดแทรก ความคิดเห็นใด ๆ ลงไปในข่าว โดยมาจากมุมมองของบรรณาธิการข่าวเพียงคนเดียวเท่านั้น ซึ่งได้ ระบุไว้ในข้อบังคับข้อ 9 ว่า หนังสือพิมพ์ต้องไม่สอดแทรกความคิดเห็นลงในข่าว นอกจากนี้ ในข้อ ที่ 16 ระบุว่า การพาดหัวข่าวและความน่าเชื่อถือของหนังสือพิมพ์ ต้องไม่เกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าว และต้องสะท้อนในความสำคัญหรือเนื้อหาหลักของข่าว แต่ในทัศนะของผู้อ่าน กลับเป็นไปใน ทิศทางตรงกันข้าม กล่าวคือ กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่กลับมองว่า หนังสือพิมพ์นำเสนอพาดหัวข่าว

อาชญากรรมที่เข้าอาชญากรรมความรู้สึกของผู้อ่านเกินความเป็นจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ประเด็นสำคัญ คือ ข้อ 15 ในการเสนอข่าวหรือภาพใด ๆ หนังสือพิมพ์ต้องคำนึงมิให้ล่วงละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องให้ความคุ้มครองอย่างเคร่งครัดต่อสิทธิมนุษยชนของเด็ก สตรีและผู้ด้อยโอกาสในการเสนอข่าวตามวรรคแรกต้องไม่เป็นการซ้ำเติมความทุกข์หรือโศกนาฏกรรมอันเกิดแก่เด็ก สตรีและผู้ด้อยโอกาสนั้นไม่ว่าทางใดทางหนึ่ง แต่ผู้อ่านในกลุ่มนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ตั้งข้อสังเกตถึงพาดหัวข่าวอาชญากรรมว่า มักตั้งคำถามกับผู้ที่เป็นเหยื่ออาชญากรรมมากกว่าที่จะมุ่งไปความสนใจไปที่ผู้กระทำความผิด เช่น พาดหัวข่าว “สังเวรรักชม นุ่มยิ้งเจ้าสาวตายสยอง” (แนวหน้า, 17 พฤษภาคม 2551) ซึ่งตั้งคำถามกับเหยื่อในลักษณะที่ว่า ฝ่ายหญิงต้องเคยทำร้ายผู้ก่ออาชญากรรมให้ได้รับความเจ็บปวดมาก่อน ถือเป็นการเสนอประเด็นให้ผู้อ่านตั้งคำถามกับเหยื่อได้ หากพิจารณาในแง่ข้อบังคับอย่างถ่วงแล้ว จะเห็นได้ว่า ถือเป็นการซ้ำเติมความทุกข์หรือโศกนาฏกรรมที่เกิดกับสตรีผู้นั้นได้ ถึงแม้ว่าเหยื่อจะเสียชีวิต แต่ญาติและผู้ที่เกี่ยวข้องก็ต้องได้รับผลกระทบจากการพาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะดังกล่าวได้เช่นกัน

10. ผู้ศึกษาได้ตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการตระหนักถึงจริยธรรมของบรรณาธิการข่าว หนังสือพิมพ์ว่า บรรณาธิการข่าวส่วนใหญ่กล่าวว่า จริยธรรมด้านการพาดหัวข่าวอาชญากรรมไม่มีการระบุไว้อย่างเป็นลายลักษณ์อักษร หากแต่ต้องยึดหลักข้อบังคับด้านจริยธรรม โดยสภาการหนังสือพิมพ์ ซึ่งมีการระบุถึงกรณีของพาดหัวข่าวไว้อย่างชัดเจนนั้นมีข้อ 16 ที่ได้ระบุว่า การพาดหัวข่าวและความนำของหนังสือพิมพ์ ต้องไม่เกินไปจากข้อเท็จจริงในข่าวและต้องสะท้อนใจความสำคัญหรือเนื้อหาหลักของข่าว ซึ่งเป็นเพียงข้อเดียวที่ได้มีการระบุถึงในข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ เพื่อเป็นแนวทางในการพาดหัวข่าวให้ถูกต้องตามหลักจริยธรรม แต่ในความเป็นจริงแล้ว ในหมวดที่ 1 หมวดทั่วไป ได้ระบุถึงความหมายของคำว่า ข่าว มีความหมายรวมถึงข่าวทั้งหมด ได้แก่ เนื้อข่าว ความนำ ตัวโปรยพาดหัวข่าว ภาพข่าวและคำบรรยายภาพข่าว ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้ศึกษาสามารถวิเคราะห์และตั้งข้อสังเกตได้ว่า บรรณาธิการข่าวที่ได้กล่าวว่าข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมของหนังสือพิมพ์ไม่มีการระบุแนวทางในการพาดหัวข่าวไว้อย่างเป็นลายลักษณ์อักษรนั้น บรรณาธิการข่าวดังกล่าวอาจจะไม่ได้ตระหนักถึงจริยธรรมอย่างครบถ้วนหรือเกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับข้อบังคับจริยธรรมดังกล่าวว่า ไม่มีการระบุแนวทางการพาดหัวข่าวไว้อย่างชัดเจน แต่ในความเป็นจริงแล้ว คำว่า ข่าว มีความหมายที่ครอบคลุมถึงพาดหัวข่าวด้วย ดังนั้น จริยธรรมที่ได้เขียนไว้ในข้อบังคับของสภาการหนังสือพิมพ์ จึงสามารถนำมาใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการนำเสนอพาดหัวข่าวได้เช่นกัน ด้วยเหตุดังกล่าว จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้การ

ควบคุมและตรวจสอบจากทุกภาคส่วนของสังคม ตลอดจนองค์การอิสระต่าง ๆ ไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะใดขัดต่อหลักจริยธรรมทางวิชาชีพ อีกทั้ง สภาการหนังสือพิมพ์ไม่มีการกำหนดบทลงโทษอย่างชัดเจน จึงทำให้นหนังสือพิมพ์มักนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ไม่เหมาะสมและสามารถส่งผลกระทบต่อผู้อ่านในสังคมได้ อย่างไรก็ตาม การเสนอมุมมองของกลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ ไม่ได้หมายความว่าพาดหัวข่าวอาชญากรรมทั้งหมดไม่มีความเหมาะสม หากแต่เป็นเพียงการเสนอประเด็นที่ไม่เหมาะสมและมักพบเห็นได้บ่อยครั้งเท่านั้น เพื่อให้หนังสือพิมพ์ปรับปรุงแก้ไขพาดหัวข่าวอาชญากรรมให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

11. ด้านการคำนึงถึงความหลากหลายของผู้อ่านในสังคม ก็เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจ กล่าวคือ กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่ต่างมองว่า หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงได้ทุกเพศ ทุกวัยและทุกระดับสังคม ทั้งยังมีความคงทนถาวรกว่าสื่อวิทยุและโทรทัศน์ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า จากการทดลองให้กลุ่มผู้อ่านอ่านพาดหัวข่าวอาชญากรรมกลับ พบว่า กลุ่มผู้อ่านต้องเป็นผู้กลั่นกรองข้อมูลข่าวสารด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์ที่เสนอว่า ผู้อ่านควรมีวิจารณญาณในการอ่านและต้องกลั่นกรองข้อมูลข่าวสารด้วยตนเองอีกเช่นกัน สะท้อนให้เห็นว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมไม่สามารถนำเสนอให้มีความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความหลากหลายของผู้อ่านในสังคมได้

12. ในแง่ความรับผิดชอบต่อสังคม กลุ่มบรรณาธิการส่วนใหญ่มองว่า ผลกระทบต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับผู้อ่านนั้นมีปัจจัยด้านวุฒิภาวะ การเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านเป็นสำคัญ ปัจจัยด้านการกระตุ้นจากหนังสือพิมพ์นั้นเป็นส่วนน้อยมาก ซึ่งในแง่ของทฤษฎีความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) มองว่าความรับผิดชอบต่อประเพณีนี้ แตกต่างจากความรับผิดชอบต่อประเภทอื่น ๆ เป็นความรับผิดชอบต่อมิได้เกิดขึ้นเพราะว่ามีกฎหมายบังคับและไม่ได้เกิดขึ้นเพราะมีบทบาทหน้าที่ทางศีลธรรมเหมือนดังเช่นกรณีความรับผิดชอบต่อศีลธรรม หากแต่เป็นความรับผิดชอบต่อที่เกิดขึ้นตามหลักเหตุผลที่ว่า บุคคลและกลุ่มบุคคลย่อมเป็นสมาชิกของชุมชนหรือสังคมประเทศจะต้องมีความรับผิดชอบต่อการกระทำใด ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสังคม ดังกล่าวที่มักเกี่ยวข้องกับผูกพันอยู่กับการประกอบอาชีพหรือดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคลทุกคนในสังคม เป็นเรื่องยืดหยุ่นละเอียดอ่อนและไม่มีขอบเขตที่กำหนดไว้เด่นชัดแน่นอน ซึ่งในส่วนนี้ บรรณาธิการข่าวต่างพร้อมที่จะหาแนวทางในการแก้ไขเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและความอยู่รอดของธุรกิจ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะสำหรับการ
ศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป คือ

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรจะดำเนินการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยแบ่งกลุ่มการทดลองออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักวิชาการด้านภาษาไทย และ กลุ่มบรรณาธิการข่าวหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ จากนั้นจึงให้กลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มอ่านเนื้อหาข่าวอาชญากรรม (Treatment) แล้วพาดหัวข่าวอาชญากรรม ภายใต้การควบคุมด้านเวลา จำกัดพื้นที่จำนวนและขนาดของตัวอักษร โดยศึกษาเปรียบเทียบพาดหัวข่าวอาชญากรรมของทั้ง 2 กลุ่ม ว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ดีและมีความเหมาะสมควรจะเป็นอย่างไร อีกทั้งยังเป็นการแสดงให้เห็นว่า การเลือกใช้ถ้อยคำและบริบทที่กลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มได้นำเสนอในพาดหัวข่าวอาชญากรรมนั้น มีลักษณะอย่างไร สามารถสร้างความเข้าใจให้กับผู้อ่านได้อย่างชัดเจนหรือไม่ อย่างไร เพื่อขจัดข้อถกเถียงระหว่างนักวิชาการด้านภาษาไทยและบรรณาธิการข่าวหนังสือพิมพ์และนำไปสู่แนวทางการพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่เหมาะสมต่อผู้อ่านในสังคม ทั้งยังสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรมและเพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. ขยายขอบเขตการศึกษาให้ครอบคลุมถึงผู้อ่านที่มีอาชีพอื่น ๆ เช่น นักวิชาการด้านวารสารศาสตร์ ทัศนคติหรือนักกฎหมาย ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับคดีอาชญากรรมต่าง ๆ เพราะสามารถรับรู้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเหยื่อหรือผู้เสียหายที่ได้รับผลกระทบจากการนำเสนอข่าวสารของหนังสือพิมพ์ได้ นอกจากนี้ สามารถขยายขอบเขตการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ เช่น เหยื่อจากคดีข่มขืนที่ถูกนำเสนอในพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบในแง่ลบที่ลึกและกว้างมากยิ่งขึ้น

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้ภาษาของพาดหัวข่าวอาชญากรรมในหนังสือพิมพ์ประเภทเพ่งปริมาณ (Popular newspaper) กับหนังสือพิมพ์คุณภาพ (Qualitative newspaper) ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากข่าวเรื่องเดียวกัน เพื่อให้ทราบว่า หนังสือพิมพ์แต่ละประเภทมีการคัดเลือกประเด็นที่นำมาเป็นจุดเด่นในการนำเสนอ การเลือกใช้ถ้อยคำและบริบทของการกระตุ้นและเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้อ่านมีลักษณะที่เหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

4. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่มีความรุนแรงในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ประเภทเพ่งปริมาณในแต่ละวัน โดยศึกษาข้อมูลเชิงสถิติ เพื่อตอบคำถามว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมสามารถทำให้ยอดการจำหน่ายหนังสือพิมพ์เพิ่มขึ้นจริงหรือไม่อย่างไร

5. ศึกษาการนำเสนอข่าวอาชญากรรมระหว่างหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยกับหนังสือพิมพ์รายวันในต่างประเทศ ว่ามีลักษณะการนำเสนอ ไม่ว่าจะเป็นการจัดวางตำแหน่งของพาดหัวข่าว การเลือกใช้ขนาดตัวอักษร การให้ความสำคัญกับประเด็นที่นำมาพาดหัวข่าวและความเหมาะสมของการเลือกใช้คำและภาษาในพาดหัวข่าว ว่ามีรูปแบบที่เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร

6. ศึกษาพาดหัวข่าวอาชญากรรมกับเนื้อหาข่าวว่า มีความสอดคล้องกันหรือไม่อย่างไร เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้ กลุ่มผู้อ่านส่วนใหญ่มองว่า หนังสือพิมพ์มักนำเสนอพาดหัวข่าวที่ให้อารมณ์ความรู้สึกที่เกินจริง

ข้อเสนอแนะต่อสมาคมวิชาชีพและสภากาหนังสือพิมพ์แห่งชาติ

1. สมาคมวิชาชีพและสภากาหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ควรกำหนดข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมของการพาดหัวข่าวอาชญากรรมอย่างชัดเจน โดยระบุแนวทางการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมว่าควรคำนึงถึงเรื่องการใช้ภาษาในพาดหัวข่าวและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อผู้อ่านในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรระมัดระวังไม่ให้เกิดผลกระทบในเชิงลบ ซึ่งผู้ศึกษาสามารถสรุปแนวทางได้ ดังนี้

- ด้านลักษณะการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรม จากผลการศึกษาเห็นได้ชัดเจนว่า พาดหัวข่าวอาชญากรรมในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่มักนำเสนอโดยให้ความสำคัญกับประเด็นความรุนแรง เพศและความกลัว ซึ่งมักนำเสนอในลักษณะที่แสดงให้เห็นว่าเหยื่อถูกระทำทารุณและโหดร้ายอย่างไรบ้าง ลักษณะการนำเสนอดังกล่าวส่งผลให้ผู้อ่านให้ความสนใจกับเหยื่อมากกว่าการประณามการกระทำความผิดของผู้ก่อเหตุ ด้วยเหตุดังกล่าวหนังสือพิมพ์ควรนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะชี้ให้ผู้อ่านในสังคมเห็นถึงบทลงโทษหรือผลที่ผู้ก่อเหตุจะได้รับมากกว่าการให้ความสำคัญกับความรุนแรงที่เหยื่อถูกระทำ

- นอกจากนี้ ไม่ควรนำเสนอพาดหัวข่าวในเฉพาะแง่มุมในทิศทางที่เลวร้ายต่อสังคมเท่านั้น ไม่ควรให้สังคมได้ซึมซับกับการใช้ความรุนแรงหรือตอกย้ำความรุนแรงให้กับผู้อ่านใน

สังคม โดยหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำในลักษณะบรรยายรายละเอียดของเหตุการณ์ และคำที่แสดงอาการของการกระทำและถูกกระทำ ไม่ว่าจะเป็นการบรรยายสภาพของเหยื่อและวิธีการก่อเหตุของผู้กระทำความผิด เช่น คำว่า ยัดจี้ม รุมกระที่บ ลวงสาวเซตไฮไฟว์ ทั้งยังเป็นการลดผลกระทบในเชิงลบด้านการชี้แนะแนวทางและช่องทางในการกระทำผิดของผู้ที่มีความเสี่ยงที่จะกระทำความผิดได้อีกประการหนึ่งด้วย

- พาดหัวข่าวอาชญากรรมควรให้ความสำคัญกับผู้ตกเป็นข่าว ไม่ควรนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมในลักษณะพิพากษาบุคคลที่ตกเป็นข่าว โดยที่คดียังไม่สิ้นสุด โดยหลีกเลี่ยงการใช้ถ้อยคำและภาษาในลักษณะด่าทอ ประณามหรือตั้งฉายาให้กับผู้ต้องหาที่ตกเป็นข่าว เช่น คำว่า ไอ้เหิน เคนโจรนรกสาป โจรชั่ว เป็นต้น ซึ่งสามารถจัดผลกระทบในเชิงลบด้านการเกิดทัศนคติในแง่ลบกับบุคคลที่ตกเป็นข่าวได้ ส่งผลให้ความขัดแย้งของคนในสังคมลดน้อยลงไปด้วย

- ควรระมัดระวังเรื่องการนำอัตลักษณ์ด้านเชื้อชาติ อาชีพและสถาบันของบุคคลที่ตกเป็นข่าวมาเชื่อมโยงกับกริยาหรือการกระทำที่ก้าวร้าวและรุนแรง เพื่อเป็นจุดขายในการสร้างความสนใจให้กับข่าวนั้น ๆ การนำเสนอในลักษณะดังกล่าวสามารถส่งผลกระทบร้ายแรงต่อกลุ่มคนที่มีอัตลักษณ์นั้น ๆ ได้ ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว กลุ่มคนดังกล่าวไม่ได้กระทำความผิด เช่นเดียวกับบุคคลที่ตกเป็นข่าวแต่อย่างใด

- ด้านการใช้ภาษา หนังสือพิมพ์ไม่ควรใช้ถ้อยคำหยาบคายและลามกอนาจารมาใช้ในการพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงรสนิยมด้านการใช้ภาษาของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ๆ ด้วย เช่น คำที่ใช้เรียกแทนอวัยวะเพศว่า จู๋ หรือ จิม ถือว่าเป็นการใช้คำที่หยาบคาย ไม่เหมาะสม ซึ่งถือเป็นคำต้องห้ามในทางภาษาศาสตร์ ถึงแม้ว่าจะเป็นคำที่สั้น กระชับ ได้ใจความชัดเจนและเหมาะสมกับพื้นที่ที่จำกัดในหน้าหนึ่งหนังสือพิมพ์ก็ตาม แต่หนังสือพิมพ์ไม่ควรเผยแพร่คำต้องห้ามต่าง ๆ ผ่านสื่อมวลชนที่มีผู้รับสารจำนวนมากและสามารถหลีกเลี่ยงมาใช้คำว่า อวัยวะเพศ ได้โดยไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยนแปลงไปและสะท้อนให้เห็นถึงความรับผิดชอบต่อสังคมอีกด้วย

- หนังสือพิมพ์ควรระมัดระวังการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่สามารถสร้างและตอกย้ำความเชื่อผิด ๆ และส่งผลกระทบในเชิงลบให้กับผู้อ่านในสังคมได้ เช่น กรณีการผิดหวังด้านความรัก หนังสือพิมพ์มักนำเสนอการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ด้วยวิธีการฆาตรกรรม ทั้งการฆ่าตัวตายและทำร้ายร่างกายหรือฆ่าบุคคลอื่น ซึ่งถือเป็นการสร้างและตอกย้ำความเชื่อที่ผิด ๆ

ให้กับผู้อ่านในสังคมได้ หากเกิดเหตุการณ์ในลักษณะเช่นเดียวกันกับในข่าวที่ปรากฏในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์

- จากผลการศึกษา เป็นที่น่าสังเกตว่า กรณีการนำเสนอพาดหัวข่าวฆ่าตัวตาย มักนำกลวิธีการฆ่าตัวตายของบุคคลที่ตกเป็นข่าวมาเป็นจุดเด่นในการสร้างความน่าสนใจให้กับดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากเป็นกรณีการฆ่าตัวตายที่มีวิธีการที่แปลกและพิสดาร เกินกว่าปกติวิสัยของมนุษย์ที่พึงกระทำ ก็มักได้รับความสนใจตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ อีกทั้งยังนำเสนอในระยะเวลาที่ต่อเนื่องภายใต้รูปแบบการฆ่าตัวตายที่คล้ายคลึงกันอีกด้วย ซึ่งเป็นปัจจัยที่สามารถมีส่วนกระตุ้นให้ผู้อ่านที่มีสภาวะจิตใจอ่อนแอหรือเกิดปัญหาเช่นเดียวกันกับบุคคลที่ตกเป็นข่าวเกิดพฤติกรรมเลียนแบบโดยการฆ่าตัวตายตามกลวิธีที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยได้ ดังนั้น หนังสือพิมพ์ควรหลีกเลี่ยงการพาดหัวข่าวที่เน้นประเด็นของวิธีการฆ่าตัวตาย ในทางกลับกัน ควรให้ความสำคัญกับการนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ หรือนำเสนอมุมมองด้านบวกให้กับผู้อ่านในสังคม เช่น กรณีการฆ่าตัวตายทั้งครอบครัวด้วยการใช้อาวุธปืน เนื่องมาจากปัญหาหนี้สิน แทนที่หนังสือพิมพ์จะพาดหัวข่าวดังกล่าวโดยมุ่งเน้นไปที่วิธีการของการฆ่าตัวตายด้วยการใช้อาวุธปืน ก็ควรให้ความสำคัญกับการนำเสนอเรื่องราวของผู้ที่เคยประสบปัญหาหนี้สิน แต่ได้ใช้ความอดทนในการแก้ไขปัญหาจนเกิดความสำเร็จในชีวิตได้ ควบคู่กันไปด้วย ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง

- หนังสือพิมพ์ควรเพิ่มเติมข้อมูลในเชิงสร้างสรรค์และให้ความสำคัญด้วยการนำเสนอข้อมูลดังกล่าวในพาดหัวข่าวอาชญากรรมหน้าหนึ่ง เพื่อเกิดประโยชน์กับผู้อ่านในสังคม เช่น วิธีการป้องกันตนเองและแนวทางในการรอดพ้นจากการก่อเหตุอาชญากรรม ตลอดจนการส่งเสริมข้อมูลด้านการต่อสู้คดีความและกระบวนการดำเนินคดี เพื่อให้ผู้อ่านได้เรียนรู้วิธีการป้องกันตนเองจากสื่อมวลชน นอกจากนี้ ควรนำเสนอบทลงโทษที่ผู้กระทำความผิดจะได้รับหลังจากการกระทำผิดในคดีอาชญากรรม เพื่อให้ผู้อ่านในสังคมได้ตระหนักถึงฐานความผิดและบทลงโทษ ส่งผลให้เกรงกลัวต่อการกระทำความผิดในคดีอาชญากรรมได้

2. สมาคมวิชาชีพและสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ควรมีการจัดอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับแก้ไขปัญหาด้านการพาดหัวข่าวอาชญากรรมที่ไม่เหมาะสมตามหลักข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมหนังสือพิมพ์แก่ผู้ปฏิบัติการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ รวมถึงการรณรงค์ เรียกร้องและจัดกิจกรรมให้หนังสือพิมพ์พาดหัวข่าวอาชญากรรมในเชิงสร้างสรรค์มากกว่าการนำเสนอในแง่ลบที่ตอกย้ำความรุนแรงต่าง ๆ ให้กับสังคม เช่น การจัดกิจกรรมประกวดพาดหัวข่าวอาชญากรรมในเชิงสร้างสรรค์เช่นเดียวกันกับการประกวดภาพข่าวยอดเยี่ยมที่สมาคมวิชาชีพและสภาการ

หนังสือพิมพ์แห่งชาติได้จัดกิจกรรมมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสามารถสร้างแรงจูงใจในการพาดหัวข่าวเชิงสร้างสรรค์ให้แก่ผู้ปฏิบัติวิชาชีพหนังสือพิมพ์มากยิ่งขึ้น

3. สมาคมวิชาชีพและสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ควรมีการขอความร่วมมือไปยังสถาบันการศึกษาที่มีการเรียนการสอนด้านวารสารศาสตร์ให้นำนิสิต นักศึกษาด้านวารสารศาสตร์มาเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เกี่ยวกับกลวิธีในการพาดหัวข่าวอาชญากรรมในเชิงสร้างสรรค์ถูกต้องตามหลักจริยธรรมและระเบียบข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมหนังสือพิมพ์ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการนำเสนอพาดหัวข่าวอาชญากรรมส่งผลกระทบในเชิงลบต่อผู้อ่านในสังคม ซึ่งถือเป็นการเผยแพร่ความรู้ด้านจริยธรรมภายนอกห้องเรียน ทั้งยังเป็นการพัฒนาและฝึกฝนนิสิตนักศึกษาให้ตระหนักและมีความเข้าใจเกี่ยวกับจริยธรรมของหนังสือพิมพ์อย่างถ่องแท้ เพื่อก้าวไปสู่การเป็นบุคลากรที่มีประสิทธิภาพให้แก่วงการวิชาชีพวารสารศาสตร์ต่อไป

4. สมาคมวิชาชีพและสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ควรสนับสนุนให้มีการศึกษาวิจัยด้านผลกระทบจากการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ โดยการเพิ่มช่องทางในการค้นคว้าหาข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ช่องทางด้านอิเล็กทรอนิกส์หรือสื่ออินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ สมาคมวิชาชีพและสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ ควรเป็นสื่อกลางในการให้คำแนะนำและประสานงานให้ผู้ศึกษาวิจัยเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปฏิบัติวิชาชีพหนังสือพิมพ์ได้สะดวกมากยิ่งขึ้น

5. จากผลการศึกษา แสดงให้เห็นถึงความบกพร่องของการควบคุมกันเองในวงการวิชาชีพหนังสือพิมพ์ ซึ่งกลุ่มผู้อ่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยังคงมองว่า หนังสือพิมพ์มิได้ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพอย่างเคร่งครัด ทั้งยังคำนึงถึงผลประโยชน์ของหนังสือพิมพ์ตนเองเป็นสำคัญมากกว่าการคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะ ด้วยเหตุดังกล่าว สมาคมวิชาชีพและสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติ จึงควรหาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยขอความร่วมมือจากองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของหนังสือพิมพ์เพิ่มเติมจากการควบคุมกันเองในวงการวิชาชีพหนังสือพิมพ์เพียงหน่วยงานเดียวเท่านั้น เช่น การจัดประชุมร่วมระหว่างสมาคมวิชาชีพและสภาการหนังสือพิมพ์แห่งชาติกับองค์กรต่าง ๆ ที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นองค์กรคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค (สคบ.) องค์กรสาธารณประโยชน์หรือองค์กรพัฒนาเอกชน (อพข.) หรือที่เรียกทั่วไป ๆ ว่า เอ็นจีโอ เป็นต้น เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาจากการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ที่สามารถส่งผลกระทบในเชิงลบต่อผู้อ่านในสังคมได้ ทั้งยังครอบคลุมถึงการบัญญัติหรือการกำหนดบทลงโทษหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอข่าวสารที่หมิ่นเหม่ต่อการละเมิดข้อบังคับ

ว่าด้วยจริยธรรมแห่งวิชาชีพหนังสือพิมพ์ที่บัญญัติไว้โดยคณะกรรมการสภาการหนังสือพิมพ์
แห่งชาติ เพื่อให้หนังสือพิมพ์นำเสนอข่าวตามกรอบจริยธรรมและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับด้าน
จริยธรรมวิชาชีพดังกล่าวอย่างเคร่งครัด